

Nederland in de wereld

De Buitenlandparagraaf voor het Regeerakkoord

De wereld globaliseert en de onderlinge afhankelijkheid van elkaar neemt toe. Een evenwichtige verhouding tussen staten en burgers en de bestrijding van armoede is daardoor in ieders belang. Het gaat Nederland relatief goed. Daarom heeft Nederland veel mogelijkheden om ook voor anderen (veelal in Europees verband) een positieve kracht in de wereld te zijn. Het kabinet neemt zich voor om die mogelijkheden zoveel mogelijk te benutten en richt haar buitenlandbeleid daarom op de volgende punten:

1. Millenniumdoelen centraal

Geen extreme armoede meer. Geen honger meer. Alle kinderen naar school. Gelijkheid tussen man en vrouw. Minder kinderen en moeders die sterven. Betere bestrijding van ziektes. Bescherming van het milieu. Eerlijke spelregels in de internationale handel.

De Millenniumdoelen staan centraal in het internationale beleid van Nederland. Daarnaast zet Nederland zich in voor de opname van een additioneel subdoel op het terrein van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten.

2. Duurzame economische ontwikkeling

Nederland zet zich in voor meer zeggenschap van ontwikkelingslanden in de internationale financiële instellingen, zoals IMF en Wereldbank. Armoedebestrijding en het behalen van de Millenniumdoelen moeten ook bij deze financiële instellingen uitgangspunt van beleid zijn en daarmee maatgevend voor de hoeveelheid schuldvermindering of leningen.

Realisatie van de Millenniumdoelen wordt ook leidend in het handelsoverleg met ontwikkelingslanden. Ontwikkelingslanden krijgen tijd en ruimte om hun eigen handelsbeleid flexibel vorm te geven, en worden niet langer onder druk gezet te snel te liberaliseren of over akkoorden te onderhandelen waaraan zij nog niet toe zijn. In de onderhandelingen tussen de EU en de ACS-landen in Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan, wordt het voorstel om te komen tot vrijhandelsverdragen (EPA's) in de huidige vorm ingetrokken, en worden alternatieven ontwikkeld. Er wordt in EU verband gestreefd naar een drastische vermindering van handelsversturende EU subsidies.

Het Nederlandse bedrijfsleven kan een belangrijke positieve rol spelen in het behalen van de Millenniumdoelen. Samenwerking tussen overheid, civil society en het bedrijfsleven in het kader van armoedebestrijding dient daarom te worden geïntensiveerd.

Bedrijven zijn in de gehele productieketen (mede-) verantwoordelijk voor het naleven van internationale regels o.m. op het gebied van mensenrechten, milieu en corruptiebestrijding. Nederland zal stappen zetten om te komen tot afdwingbare maatregelen die ervoor zorgen dat deze ketenverantwoordelijkheid wordt waargemaakt. Bedrijven worden aangemoedigd om hun bijdragen aan de Millenniumdoelen en hun ketenverantwoordelijkheid inzichtelijk te maken via een duurzaamheidsverslag. Financiële instellingen moeten bij hun kredietverlening eveneens rekening houden met internationale regelgeving.

3. Vrede en Veiligheid

Nederland staat voor handhaving van de internationale rechtsorde en naleving van het Humanitaire Oorlogsrecht en de mensenrechten in eigen land en wereldwijd – zonder onderscheid. Nederland vervult zijn *responsibility to protect* (verantwoordelijkheid om te beschermen) door bij te dragen aan vredesoperaties in landen waar regeringen niet bereid of in staat zijn hun burgers te beschermen. Bij uitzendingen van vredesmachten wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de conflicten in Afrika. Het aan banden leggen van de wapenproductie, wapenhandel en wapendoorvoer heeft prioriteit op de agenda van het Nederlandse buitenlandbeleid.

Civiel-militaire taken worden uitsluitend gericht op de bevordering van veiligheid en bescherming van burgers. Nederland is internationaal pleitbezorger van onpartijdige en ongebonden humanitaire hulp. Scheiding tussen civiele en militaire organisaties is daarbij noodzakelijk.

4. Randvoorwaarden voor de realisatie van beleid

Ontwikkelingssamenwerking richt zich op de Millenniumdoelen, mensenrechten, democratisering en het bestrijden van uitsluiting van minderheden. De Nederlandse ontwikkelingssector stelt zich ten doel te blijven werken aan een steeds efficiëntere en effectievere besteding van de Nederlandse

ontwikkelingsgelden. Nederland geeft zelf het goede voorbeeld door lange termijn toezeggingen te doen en hulpbeloften na te komen.

De resultaten van de ontwikkelingssamenwerking mogen niet ondermijnd worden door handels-, landbouw-, milieu-, defensie- of buitenlandse politiek. Het kabinet maakt een gemeenschappelijke Coherentie-agenda waarin zij vastlegt dat coherentie van beleid (met de internationaal afgesproken millenniumdoelen als leidraad) uitgangspunt is. Er komt een coördinerend minister voor Internationale Samenwerking met bevoegdheden op handel, landbouw, milieu, defensie en buitenlandse politiek, die hierop toeziet. Het kabinet zal vanaf 2009 een duurzaamheidsrapport opstellen waarin de bijdrage van de hele rijksoverheid aan het behalen van de Millenniumdoelen is opgenomen, en de activiteiten worden beschreven ter bestrijding van de negatieve gevolgen van klimaatverandering. Ook lagere overheden worden gestimuleerd een duurzaamheidsverslag te publiceren.

Het budget voor ontwikkelingssamenwerking wordt verhoogd tot 1% van het BNP. Daarbovenop komen extra middelen beschikbaar doordat een aantal oneigenlijke kostenposten van de begroting van ontwikkelingssamenwerking wordt gehaald: kwijtschelding van exportkrediet schulden (komen voor rekening van het ministerie van Financiën en worden gefinancierd uit de inkomsten van de verzekeringspremies en de terugbetalingen die nu in de staatskas terugvloeien), wederopbouw- of veiligheidsbeleid (militaire uitgaven komen voor rekening van het ministerie van defensie) en klimaatbeleid (voor rekening van het ministerie van VROM).